

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/186388,TEKSTAUDIO-III-Pielgrzymka-Papieża-Jana-Pawła-II-do-Polski-814-czerwca-1987-r.html>
20.04.2024, 10:07

[TEKST+AUDIO] III Pielgrzymka Papieża Jana Pawła II do Polski, 8-14 czerwca 1987 r.

Data publikacji 09.06.2023

8 czerwca 1987 r. rozpoczęła się III pielgrzymka Jana Pawła II do Polski, jak się miało okazać ostatnia do Polski Ludowej. Pielgrzymka przebiegała pod hasłem „Do końca ich umiłował”. W dniach 8-14 czerwca Papież odwiedził Warszawę, Lublin, Tarnów, Kraków, Szczecin, Gdynię, Gdańsk, Częstochowę i Łódź. Była to najbardziej polityczna ze wszystkich pielgrzymek, które Jan Paweł II odbył do Polski rządzonej przez komunistów. Pielgrzymka w czerwcu 1987 r. otworzyła drogę do przełomu w roku 1989.

„Nadzieje” Komunistów

Przygotowania do pielgrzymki trwały wiele miesięcy, ale najważniejsze decyzje zapadły na przełomie 1986 i 1987 r. Kluczowe było spotkanie papieża z gen. Wojciechem Jaruzelskim, który 13 stycznia 1987 r. gościł w Watykanie jako przewodniczący Rady Państwa PRL.

Ekipa gen. Jaruzelskiego przyjęła zapowiadany przyjazd Papieża z dużymi nadziejami, a jednocześnie obawami. Spodziewano się, że obecność Ojca Świętego może załagodzić napięcia między władzą a społeczeństwem oraz poprawić obraz rządu PRL w oczach świata. Jednocześnie, niebezpiecznie obawiano się demonstracji antyrządowych i wystąpień środowisk opozycyjnych.

Trasa trzeciej pielgrzymki przebiegała przez Warszawę, Lublin, Tarnów, Kraków, Szczecin,

Trzecia pielgrzymka Jana Pawła II do Polski w 1987 r. Przejazd ulicą Krakowskie Przedmieście w Warszawie, zdjęcie z zasobu IPN

Trzecia pielgrzymka Jana Pawła II do Polski w 1987 r. Przejazd ulicą Krakowskie Przedmieście w Warszawie, zdjęcie z zasobu IPN

Gdynię, Gdańsk, Częstochowę i Łódź. Oficjalnym powodem przyjazdu papieża do kraju był udział w Kongresie Eucharystycznym w Warszawie oraz beatyfikacja Karoliny Kózkówny i bpa Michała Kozala.

Pielgrzymka do Ojczyzny

Tym razem wizyta Ojca Świętego nie budziła tak wielkiego oporu władz, jak poprzednie pielgrzymki. Dygnitarze protestowali jedynie przeciwko podróży Jana Pawła II do Gdańska, spotkaniu z Lechem Wałęsą i odwiedzeniu grobu księdza Jerzego Popiełuszki na warszawskim Żoliborzu.

Do ważnych momentów tej wizyty, obok nabożeństw i rozmów z wiernymi, można zaliczyć dialog z przedstawicielami Kościołów innych wyznań oraz Związku Religijnego Wyznania Mojżeszowego, spotkanie z przewodniczącym Rady Państwa, generałem Wojciechem Jaruzelskim oraz rozmowę z Lechem Wałęsą i jego rodziną.

Niezapomnianym wydarzeniem było spotkanie Ojca Świętego z młodzieżą na Westerplatte. Jego słowa skierowane do zebranych odwoływały się do bohaterskiej obrony półwyspu we wrześniu 1939 r. i jednocześnie niosły moralne przesłanie dla młodych ludzi:

„Każdy z was, młodzi przyjaciele, znajduje też w życiu jakieś swoje „Westerplatte”. Jakiś wymiar zadań, które trzeba podjąć i wypełnić. Jakaś słuszną sprawę, o którą nie można nie walczyć. Jakiś obowiązek, powinność, od której nie można się uchylać. Nie można „zdezertować”. Wreszcie – jakiś porządek prawd i wartości, które trzeba „utrzymać” i „obronić”, tak jak to Westerplatte, w sobie i wokół siebie”.

Z kolei msza święta na Zaspie w Gdańsku stała się manifestacją papieskiego poparcia dla społecznych aspiracji. **To tu Papież nakreślił dla „Solidarności”, wszystkich Polaków**, w tym także dla władzy, etyczne przesłanie na nieodległą – jak wkrótce miało się okazać – przyszłość.

W stolicy Ojciec Święty spotkał się z Matką Teresą z Kalkuty i otworzył obrady II Krajowego

Trzecia pielgrzymka Jana Pawła II do Polski w 1987 r., zdjęcie z zasobu IPN

Trzecia pielgrzymka Jana Pawła II do Polski w 1987 r., zdjęcie z zasobu IPN

Kongresu Eucharystycznego. 14 czerwca 1987 roku odleciał do Rzymu.

Zbiory w Archiwum IPN

Jan Paweł II w czasie swojego pontyfikatu odbył 104 podróże apostolskie, odwiedzając niemal wszystkie kontynenty. Odbył osiem pielgrzymek do Ojczyzny. Trzy jego pierwsze pielgrzymki do Polski z lat 1979, 1983 i 1987 r. mają swoje odzwierciedlenie w zasobie archiwalnym IPN, zarówno w dokumentacji aktowej, jak i zdjęciowej oraz audiowizualnej. Są to materiały mające walor historyczny, edukacyjny i sentymentalny. Pierwszym trzem pielgrzymkom Jana Pawła II do Ojczyzny poświęcony jest portal IPN

<https://pielgrzymki.ipn.gov.pl/>

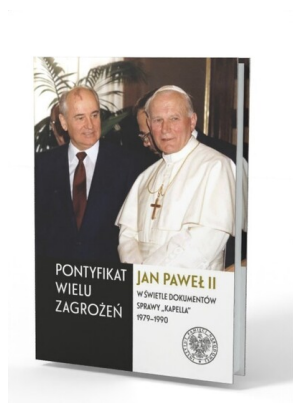
15 maja 2020 r. miała miejsce premiera portalu, zawierającego dokumenty i zdjęcia z pierwszych trzech pielgrzymek Jana Pawła II do Ojczyzny. Projekt został przygotowany przez Archiwum IPN we współpracy z Biurem Prezesa i Komunikacji Społecznej IPN. Premiera portalu związana była z obchodami 100. rocznicy urodzin Karola Wojtyły, późniejszego papieża Jana Pawła II. Obok materiałów będących efektem pracy operacyjnej SB znajdą Państwo na naszym portalu dokumenty przekazane do Archiwum IPN przez uczestników tamtych spotkań, takie jak: wejściówki na sektory, okolicznościowe znaczki, kartki, broszury, transparenty czy zapinki. Znajdą tam Państwo kopie artykułów prasowych ukazujących się w prasie polonijnej w czasie wizyty Jana Pawła II w Ojczyźnie. Link do portalu: <https://pielgrzymki.ipn.gov.pl/pie>

W 2018 r. IPN wydał książkę pt. „Jan Paweł II (1920-2005)”. [Publikacja w wersji elektronicznej do bezpłatnego pobrania w Bibliotece Cyfrowej IPN](#). Autorem niniejszej publikacji jest prof. Jan Żaryn.

W 2020 r. IPN wydał książkę pt. „Pontyfikat wielu zagrożeń. Jan Paweł II w świetle dokumentów sprawy Kapella 1979-1990”. Niniejsza publikacja to unikatowy zbiór

dokumentów jednej z operacji sowieckiego wywiadu, prowadzonej pod nadzorem Moskwy przez I Wydział KGB Litewskiej Socjalistycznej Republiki Sowieckiej. Stanowi interesujący przyczynek do zbadania relacji między ZSRS a Stolicą Apostolską i ważne źródło informacji, dotyczących wiedzy i wyobrażeń KGB na temat poczyznań Jana Pawła II. [Książkę można nabyć w naszych księgarniach stacjonarnie lub online.](#)

Pontyfikat wielu zagrożeń. Jan Paweł II w świetle dokumentów sprawy Kapella 1979-1990

W 2020 r. IPN wydał książkę pt. „Pisarz, który został papieżem. Twórczość Karola Wojtyły – Jana Pawła II” autora Krzysztofa Dybciaka. Monografia twórczości literackiej Karola Wojtyły – Jana Pawła II adresowana nie tylko do badaczy, lecz przede wszystkim do czytelników zainteresowanych osobą i dziedzictwem papieża Polaka. [Książkę można nabyć w naszych księgarniach stacjonarnie lub online.](#)

Pisarz, który został papieżem. Twórczość Karola Wojtyły – Jana

W 2019 r. nakładem wyd. IPN ukazała się książka pt. „Operacja Zorza. Wizyta papieża Jana Pawła II w Katowicach w 1983 roku w dokumentach Służby Bezpieczeństwa. Seria: Dokumenty” pod red. Anny Badury, Grzegorza Kołka, Tomasza Marszałka, Agnieszki Przewłoki. Publikacja zawiera 120 dokumentów zamieszczonych w pięciu częściach. Obrazują one w chronologicznym ciągu przygotowania i przebieg wizyty. Dokumenty do publikacji wybrano ze sprawy obiektowej o kryptonimie "Zorza" oraz z materiałów administracyjnych Wydz. WSK KWMO Katowice. Znalazły się wśród nich przede wszystkim materiały operacyjne SB (zarządzenia, meldunki, doniesienia, plany, informacje o nastrojach społecznych), a także materiały ilustrujące działania kurii katowickiej (korespondencja, umowy z władzami administracyjnymi w Katowicach regulujące organizację wizyty). Dokumenty zostały opatrzone przypisami tekstowymi i rzeczowymi. [Książkę można nabyć w naszych księgarniach stacjonarnie lub online.](#)

Operacja „Zorza”.
Wizyta papieża Jana
Pawła II w Katowicach
w 1983 roku w
dokumentach Służby
Bezpieczeństwa

Wiele materiałów, poświęconych Janowi Pawłowi II, jest dostępnych w portalu IPN przystanekhistoria.pl, na innych stronach Instytutu Pamięci Narodowej oraz na kanale IPNtv:

- Artykuł Andrzeja Grajewskiego, [Wolność jest na wyciągnięcie ręki. Trzecia pielgrzymka Jana Pawła II do Polski w ocenie KGB](#)

- Cykl #PytaniaZhistorii - [Czy komunistyczne władze obawiały się Jana Pawła II](#)
- [Wirtualna paczka edukacyjna z okazji 100. rocznicy urodzin Jana Pawła II](#)

Ciekawe materiały znajdą Państwo w portalu przystanekhistoria.pl w zakładce TEMATY pod hasłem [Karol Wojtyła/Jan Paweł II](#)

PLIKI DO POBRANIA

[dr Paweł Błażewicz o III pielgrzymce Jana Pawła II do Polski \(mp3, 13.16 MB\) 09.06.2023 10:00](#)
[dr Paweł Błażewicz o III pielgrzymce Jana Pawła II do Polski \(wav, 105.31 MB\) 09.06.2023 10:00](#)